

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)

“ ___ ” _____ 201__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 071 “Облік та оподаткування”

за магістерською програмою професійного спрямування

“Облік, аудит і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю”

на тему: “Облік і контроль розрахунків з оплати праці та відрахувань на обов’язкове страхування: організаційно-методичні аспекти і напрямки вдосконалення (на прикладі ПП “Дінекс-Трейд”)”

Виконавець:

студентка ЦЗФН
Дічیان Діана Григоріївна

_____ /підпис/

Науковий керівник:

к. е. н., доцент
Москалюк Ганна Олександрівна

_____ /підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ	6
1.1. Економічна сутність оплати праці, нормативна база її обліку та особливості обліку оплати праці згідно МСФЗ	6
1.2. Форми і системи оплати праці на підприємстві	17
1.3. Облік утримань із заробітної плати та обов’язкових відрахувань...	22
РОЗДІЛ 2. ДІЮЧА СИСТЕМА ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПП “ДІНЕКС-ТРЕЙД”	30
2.1. Загальна характеристика ПП “Дінекс-Трейд”	30
2.2. Опис діючої системи обліку розрахунку заробітної плати та відрахувань на обов’язкове страхування	39
2.3. Оцінка системи внутрішнього контролю розрахунків з оплати праці на ПП “Дінекс-Трейд”	44
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ І НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ НА ПП “ДІНЕКС-ТРЕЙД”	50
3.1. Аналіз розрахунків з оплати праці на ПП “Дінекс-Трейд”	50
3.2. Напрями удосконалення діючої системи обліку та контролю розрахунків з оплати праці на ПП “Дінекс-Трейд”	57
3.3. Оптимізація оплати праці на ПП “Дінекс-Трейд” на засадах кореляційно-регресійного аналізу	60
ВИСНОВКИ	69
Список використаних джерел	74
Додатки	80

ВСТУП

Актуальність теми. Заробітна плата – це одна з найскладніших економічних категорій і одне з найважливіших соціально-економічних явищ. У сучасному товарному виробництві, заснованому на наймі робочої сили, заробітна плата – це елемент ринку праці, що виступає як ціна товару, в формі якого найманий працівник продає свою робочу силу. Для найманого працівника заробітна плата – це його трудовий дохід, який він отримує внаслідок реалізації здатності до праці і який має забезпечити об'єктивно необхідне відтворення робочої сили. Для суб'єкта господарювання заробітна плата – це елемент витрат і виробництво, що входить до складу собівартості продукції і впливає на фінансову результативність господарської діяльності. Для держави заробітна плата є об'єктом державного регулювання, з одного боку, а з іншого – об'єктом оподаткування.

На сьогоднішній день складність ситуації, яка склалася з питання розрахунків з працюючими, пояснює актуальність вибраної теми.

Облік праці і заробітної плати – одна з найважливіших і складних ділянок роботи, що потребує точних і оперативних даних, у яких відображаються зміни чисельності робітників, витрати робочого часу, категорії робітників, виробничих витрат. Облік праці і заробітної плати займає одне з центральних місць у всій системі обліку на підприємстві.

Теоретичними і практичними питаннями організації обліку розрахунків з оплати праці та шляхів вдосконалення присвячено праці багатьох вчених, зокрема: Сопка В. В., Хомина П. Я., Гарасима П. М., Бутинця Т. А., Жук Н. Л., Андрущенко Л. О., Голова С. Ф., Білухи М. Т., Дорош Н. І., Усача Б. Ф. та ін. Проте, стрімкий розвиток економіки вимагає нових заходів щодо покращення організації обліку розрахунків з працівниками. Дослідження вказаних авторів охоплюють значний спектр питань оплати праці, обґрунтовують різні варіанти їх розв'язання, мають значний ступінь методологічної вичерпності.

Мета дослідження полягає у вивченні теоретичних та практичних аспектів обліку і контролю розрахунків підприємства з оплати праці, вивченні трудових показників підприємства та розробка шляхів їх вдосконалення.

Завдання дослідження. Завданням роботи є:

- Розкриття економічної сутності оплати праці, нормативної бази її обліку та особливості обліку згідно МСФЗ;
- Ознайомлення з формами та системами оплати праці на підприємствах;
- Вивчення обліку утримань із заробітної плати та обов'язкових відрахувань;
- Дослідження організаційно-економічної характеристики ПП “Дінекс-Трейд”
- Опис діючої системи обліку розрахунків заробітної плати та відрахувань на обов'язкове страхування;
- Надання оцінки системі внутрішнього контролю розрахунків з оплати праці на ПП “Дінекс-Трейд”;
- Надання рекомендацій щодо напрямків удосконалення діючої системи обліку та контролю розрахунків з оплати праці на ПП “Дінекс-Трейд”;
- Проведення економічного аналізу ПП “Дінекс-Трейд” на підставі облікової інформації;
- Застосування методів економіко-моделювання для цілей підвищення ефективності діяльності підприємства.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження виступають процеси розрахунків з оплати праці, а також формування і використання фонду оплати праці на підприємстві.

Предмет дослідження. Предметом дослідження є організація обліку та контроль розрахунків з оплати праці на обраному підприємстві.

Методи дослідження. Методологічною основою є наукові методи, що спираються на вимоги об'єктивного і всебічного аналізу обліку заробітної плати

підприємства. При вирішенні поставлених завдань були використані загальнонаукові методи і прийоми дослідження: монографічний, економіко-статистичний, графічний, балансовий, табличний та методи емпіричного дослідження: спостереження, порівняння, опис, узагальнення, аналогія.

Інформаційна база дослідження. Під час написання дипломної роботи було використані наукові праці зарубіжних і вітчизняних фахівців із питань організації, обліку, і аудиту розрахунків з оплати праці, основні нормативні акти, регулюючі цю сферу, а також інформація практичного характеру, отримана безпосередньо з досліджуваного підприємства ПП “Дінекс-Трейд”.

Публікації та апробація результатів дослідження.

Опубліковано 2 праці:

– “Дискусійні питання обліку заробітної плати виробників сільськогосподарської продукції”, У збірнику матеріалів VII міжвузівської наукової конференції Одеського державного аграрного університету “Стан та перспективи розвитку економіки України: проблеми теорії та практики”;

– “Шляхи вдосконалення організації обліку розрахунків з оплати праці”, Опубліковано в II міжнародній студентській науково-практичній інтернет конференції Одеського національного економічного університету “Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації”.

ВИСНОВКИ

У результаті дослідження теоретичних основ обліку розрахунків з оплати праці можна зробити такі висновки.

1. Поняття “заробітна плата” слід визначити як грошову виплату, що, як правило, здійснюється роботодавцем регулярно через рівні проміжки часу працівникові за виконану ним роботу, передбачену трудовим договором.

Дослідження аспектів обліку та регулювання нормативно-законодавчої бази розрахунків з оплати праці свідчить про те, що реформування організації оплати праці повинно охоплювати удосконалення державно-нормативного регулювання та розвиток колективно-договірного регулювання на усіх рівнях. Необхідна оптимальна модель співвідношення законодавства про працю, колективних угод, індивідуальних трудових угод та принципів управління оплатою праці на підприємствах. На мікроекономічному рівні головними елементами регулювання відносин з приводу оплати праці є: індивідуальне регулювання на базі трудової угоди; регулювання оплати праці локальними актами соціального партнерства, насамперед колективними угодами. Нормативна база, яка регулює розрахунки та їх відображення у обліку та звітності має забезпечувати кожне робоче місце бухгалтера, відповідального за певну ділянку обліку розрахунків.

2. Для підвищення мотивації працівників доцільно використовувати системи оплати праці, які враховуватимуть особисті результати роботи працівника і передбачають преміювання та доплати за досягнення високих показників.

Проведене дослідження утримання та нарахування податків свідчить, що у 2017 році із заробітної плати робітників в Україні утримується: військовий збір (1,5%) та ПДФО (18%).

3. Результати фінансово-економічного аналізу ПП “Дінекс-Трейд” свідчать, що у 2016 році порівняно з 2015 збільшилися такі показники як річна продуктивність праці одного робітника на на 2,5 млн.грн.. Чистий дохід

(виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) збільшився в 90 тисяч разів. На це вплинуло різкі зміни на ціну продукції на арені ринку та об'єм продукції. Також підприємство має дохід від іншої діяльності та інший дохід, який у 2016 році збільшився майже на 12,5 тис. грн., що є позитивним явищем. Фонд оплати праці збільшився на 173,00 тис. грн., в результаті необхідності трудового фонду у зв'язку з врожайністю та різних видів сільськогосподарської роботи.

4. У результаті аналізу поточної заборгованості з розрахунками з оплати праці виявлено збільшення заборгованості на 21,1 тис. грн., а поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування збільшилась в 7 разів.

Дані аналізу забезпечення підприємства трудовими ресурсами ПП “Дінекс-Трейд” за 2015-2016 рр. свідчать, що у 2016 мало місце збільшення загальної чисельності працівників основної діяльності на 8 осіб. При цьому чисельність робітників також збільшилась на 2 особи, а службовців – на 6 осіб.

Розрахунки аналізу річної продуктивності праці одного робітника ПП “Дінекс-Трейд” за 2015-2016 рр. свідчать, що річна продуктивність праці збільшилась на 2,5 млн грн., а годинна продуктивність праці – на 1,3 тис. грн.

За даними аналізу впливу на зміну обсягу продукції зміни кількості працівників та продуктивності їхньої праці ПП “Дінекс-Трейд” за 2015-2016 рр. видно, що з усього збільшення продукції в сумі 22529,4 тис. грн. за рахунок збільшення продуктивності праці одержало 22329,4 тис. грн. збільшення чисельності забезпечило збільшення продукції в сумі 200 тис. грн.

5. Досліджуване підприємство ПП “Дінекс-Трейд” діє з 2014 році. Організацією бухгалтерського обліку займаються 2 бухгалтери (бухгалтер по заробітній платі та бухгалтер з матеріальних звітів). На підприємстві ведеться автоматизований облік за допомогою програмного забезпечення “1С: Підприємство” версія 7.7.

6. Проблемами обліку і контроль розрахунків з оплати праці в умовах сучасної економічної кризи є примусова відпустка працівників за власний

рахунок, переведення працівників на неповний робочий день, звільнення працівників, затримка виплати заробітної плати, не проведення індексації заробітної плати та компенсацій за невикористані відпустки працівниками.

Під час контролю обліку розрахунків з оплати праці ПП “Дінекс-Трейд” виявлені наступні порушення:

- наказ про облікову політику, складений не належним чином;
- бухгалтер з оплати праці невірно розраховує суму відпускних;
- не доцільно обрано форму оплати праці;
- невчасно виплачують заробітну плату;

– деякі працівники працюють у вихідні дні, однак отримують зарплатню без надання іншого дня відпочинку або у грошовій формі в подвійному розмірі згідно денному окладу.

- облік ведеться за допомогою вже застарілої програми 1С:

Підприємство 7.7.

7. Задля усунення виявлених недоліків та вдосконалення загальної системи обліку та контролю ПП “Дінекс-Трейд” пропонуємо такі заходи:

– Допрацювати Наказ про облікову політику. В Наказі про облікову політику необхідно зазначити: форми кадрової документації; форми, системи, розміри заробітної плати та інших виплат; встановлення режиму роботи; зміни в організації праці; нормування і оплати праці; строк подання первинних документів з обліку праці та її оплати до бухгалтерії підприємства; порядок обробки та зберігання первинних документів та реєстрів обліку з оплати праці; порядок створення резервів на виплату відпусток, щорічної винагороди за вислугу років, винагород за підсумками роботи за рік.

– виправити помилки щодо розрахунку відпускних працівникам. Бухгалтерському персоналу підприємства рекомендується для запобігання виникнення помилок в майбутньому проходити курси з підвищення кваліфікації, користуватись спеціалізованою періодичною літературою, приймати участь у методичних семінарах, курсах та тренінгах для бухгалтерів.

– Оплата праці за місячними посадовими окладами застосовується щодо працівників, робота яких має стабільний характер. Дійсно для апарату правління дана форма оплати праці є обґрунтованою, але не забуваємо що дане підприємство являється сільськогосподарським, та більша частина робітників це трактористи, для котрих більш доцільно було б обрати почасово-преміальну форму оплати праці, а для комбайнерів - відрядно-преміальну систему.

– Заробітна плата повинна виплачуватися працівникові регулярно в робочі дні в строки, встановлені в колективному договорі, не рідше двох разів на місяць, не більше як через 16 календарних днів. Якщо день виплати заробітної плати збігається з вихідним, святковим або неробочим днем, заробітна плата виплачується напередодні. Затримка виплати заробітної плати навіть на один і більше днів є порушенням строків виплати згідно зі ст. 2411 КЗпП.

– виправити помилки щодо нарахування оплати праці працівників у вихідні дні. Так, працівникам на окладі оплата повинна здійснюватися у подвійної денної ставки поверх окладу, якщо робота провадилася понад місячну норму.

– Головним напрямком удосконалення обліку праці та заробітної плати є їх автоматизація. ПП “Дінекс-Трейд” пропонується з метою удосконалення обліку розрахунків з оплати праці використовувати відоме більш нове програмне забезпечення 1С, зокрема спеціалізовану конфігурацію “1С:Підприємство 8.2. Зарплата й Управління Персоналом для України”.

8. Рівняння регресії показує, що збільшення рівня товарності призведе до зменшення оплатомісткості реалізованої продукції на 0,171 грн. Збільшення коефіцієнта співвідношення темпів зростання продуктивності праці одного працюючого і його середньої заробітної платні призведе до зменшення оплатомісткості реалізованої продукції на 0,002 грн. Зростання рентабельності персоналу на 1% призведе до зменшення оплатомісткості реалізованої продукції на 0,0002 грн.

Вважаємо, що з метою вдосконалення системи прямого матеріального стимулювання на ПП “Дінекс-Трейд” є доцільним широке застосування:

- преміювання працівників за підсумками року (“13-та зарплата”);
- преміювання працівників рослинницької галузі за підвищення врожайності;
- впровадження оплати праці за кваліфікацію;
- оплата праці за класність;
- підвищення надбавок за стаж;
- стимулювання впровадження новітніх технологій.

У якості основного напрямку покращення непрямого стимулювання праці є вдосконалення соціального пакету, в тому числі:

- безкоштовне (пільгове) харчування працівників в особливо напружені робочі періоди;
- транспортні перевезення працівників, які проживають у віддалених місцях та не мають власного транспорту;
- безкоштовна оранка присадибних ділянок та надання інших сільськогосподарських послуг для працівників, які відзначилися високими результатами в роботі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гадзевич О.І. Оплата праці в умовах ринку : теорія, практика / О.І. Гадзевич. – К.: КОНДОР. – 2008. – 400 с.
2. Закон України “Про оплату праці” від 24.03.1995 № 108/95-ВР зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://vk24.ua/regulations_and_jurisprudence/zakoni/zakon-ukraini-pro-oplatu-praci-vid-24-berezna-1995-roku-no-10895-vr.
3. Евдовицкий Д.А. Вознаграждение персонала: регулирование, учет и отчетность, экономический анализ: учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по специальности 080109 “Бухгалтерский учет, анализ и аудит”, 080105 “Финансы и кредит” / Д.А. Евдовицкий, Л.А. Вострикова. – М.: ЮНИТИ-ДАНА. – 2007. – 303 с.
4. Богиня Д.П. Основи економіки праці: навч. посіб. / Д.П. Богиня, О.А. Грішнова. – 3-те вид. – К.: Знання – прес. – 2002. – 313 с.
5. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/Z960254K.html.
6. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII: чинне законодавство зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KD0001.html.
7. Козуб І. Умова про оплату праці як одна з умов трудового договору / І. Козуб // Підприємництво, господарство і право. – 2013. – №3. – С. 59-63.
8. Лаптії І. Оплата праці і заробітна плата: щодо питання термінології / І. Лаптії // Право України. – 2005. – № 7. – С. 81–84.
9. Сімутіна Я.В. До питання про поняття заробітної плати / Я. В. Сімутіна // Часопис Київського університету права. – 2004. – № 1. – С. 75–81.

10. Гнатенко Є.П. Аспекти обліку та законодавчо-нормативного регулювання оплати праці / Є.П. Гнатенко, О.В. Санченко // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. – 2013. – Вип. 10(1). – С. 74-83.

11. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI, зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T102755.html.

12. Овсюк Н.В. Основні аспекти розвитку бухгалтерського обліку оплати праці для потреб управління / Н.В. Овсюк // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. – 2013. – Вип. 10(4). – С. 77-85.

13. Міщенко А.М. Сучасні проблеми обліку розрахунків з оплати праці та шляхи їх вирішення / А.М. Міщенко // Управління розвитком. – 2013. – № 23. – С. 16-18.

14. Сенча Я.В. Дослідження технології обліку розрахунків з оплати праці, яка використовується на виробничих підприємствах України / Я.В. Сенча // Управління розвитком. – 2013. – № 23. – С. 48-50.

15. Луганський А.Е. Організація обліку з оплати праці робітників на підприємстві / А.Е. Луганський // Управління розвитком. – 2014. – № 9. – С. 74-75.

16. Ярмішко С.В. Проблеми організації обліку оплати праці та принципи її вдосконалення на підприємстві / С.В. Ярмішко // Управління розвитком. – 2014. – № 9. – С. 24-26.

17. Целуйко К.Ю. Особливості організації обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві / К.Ю. Целуйко // Управління розвитком. – 2014. – № 9. – С. 33-36.

18. Семенов Г.А. Організація обліку розрахунків з персоналом з оплати праці / Г.А. Семенов, Л.О. Андрущенко // Держава і регіони. – Серія : економіка і підприємництво. – 2009. – № 2. – С. 180–186.

19. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. – К.: Алерта. – 2006. – 1080 с.

20. Лишиленко О.В. Бухгалтерський фінансовий облік. Навчальний посібник. – Київ: Вид-во “Центр учбової літератури”. – 2005. – 524с.

21. Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України” від 06.12.2016 № 1774-VIII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1774-8>

22. Закон України “Про Державний бюджет України на 2017 рік” від 21.12.2016 р. № 1801-XIX [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1801-19>.

23. Закон України “Про Державний бюджет України на 2018 рік” від 07.12.2017 р. № 2246-XIX [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2246-19>.

24. Мардус Н.Ю. Теоретичні і методичні аспекти питань обліку праці і заробітної плати / Н.Ю. Мардус // Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Сер. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – 2014. – № 32. – С. 162-165.

25. Хілл Б. Порівняння національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку з міжнародними стандартами бухгалтерського обліку [Текст] : програма фінансового навчання : проект USAID “Розвиток ринків капіталу” / Б. Хілл. – Київ. – 2010. – 37 с.

26. Сковрунська Т.В. Гармонізація національної системи розрахунків з оплати праці за міжнародними стандартами [Електронний ресурс] / Т.В. Сковрунська, С.В. Тиворчук – Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua>.

27. Голов, С. Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами [Текст] : практичний посібник / С. Ф. Голов, В. М. Костюченко. – Київ : Лібра, 2004. – 880 с.

28. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 (МСБО 19). “Виплати працівникам” [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_011.

29. Чебанова Н., Чупир Т., Чупир В. Організація бухгалтерського облік. – Х.: Фактор, 2008. – 480 с.

30. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник для студ. спец «Облік і аудит» вищ. навч. закладів за редакцією Житомир: ПП «Рута», 2005. – 756 с.

31. Огійчук М.Ф. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах : навч. посібник / М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко, Л.Г. Панченко. – К. : Вища освіта, 2011. – 800 с.

32. Афанасієвська Т.В. Організація обліку та контролю розрахунків з оплати праці / Т.В. Афанасієвська // Управління розвитком. – 2014. – № 11. – С. 40-41.

33. Сук П.Л. Організація обліку праці та її оплати / П.Л. Сук // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. – 2011. – Вип. 8. – С. 423-430.

34. Труфіна Ж.С. Особливості обліку оплати праці в системі управління стимулюванням оплати праці / Ж.С. Труфіна, М.І. Уграк // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – 2013. – Вип. 3. – С. 316-322.

35. Муковіз В.С. Методика обліку оплати праці як складова управління витратами на підприємстві / В.С. Муковіз // Формування ринкових відносин в Україні. – 2013. – № 4. – С. 234-237.

36. Кірейцев Г.Г. Напрями розвитку галузевого обліку в сільському господарстві України / Г.Г. Кірейцев // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2012. – Вип. 169, Ч. 2. – Серія «Економіка, аграрний менеджмент, бізнес». – С. 9-17.

37. Гриліцька А.В. Шляхи вдосконалення організації обліку оплати праці на підприємствах із застосуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду / А.В. Гриліцька, Ю.В. Вялих // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Сер. : Економічні науки. – 2010. – Вип. 25(1). – С. 29-34.

38. Тищук Є. Гідна праця – це не тільки гідна зарплата, а й усебічна турбота керівництва про своїх підлеглих / Є. Тищук // Віче. – 2011. – № 21. – С. 38-39.

39. Ревенок В.І. Основні аспекти інформаційних систем з обліку нарахування заробітної плати / В.І. Ревенок, О.С. Мамчур // Молодий вчений. – 2015. – № 2(3). – С. 22-25.

40. Дідур К.М. Продуктивність праці та її оплата в сільськогосподарських підприємствах / К.М. Дідур // Агросвіт. – 2013. – № 7. – С. 60-67.

41. Щирба І.М. Сутність облікової політики щодо витрат на оплату праці та факторів впливу на її формування [Електронний ресурс] / І.М. Щирба. – Режим доступу: www.nbuiv.gov.ua/portal/Soc./41.pdf.

42. Головащенко, О. С. Соціальна та правова держава: питання співвідношення [Текст] : дис. канд. юрид. наук / О. С. Головащенко. – Х., 2008. – 204 с.

43. Саух І.В. Методика перевірки операцій з оплати праці та пов'язаних з нею розрахунків [Електронний каталог] / І.В. Саух // Міжнародний зб. наук. праць. – Вип. 2 (20). – Режим доступу: www.eztuir.ztu.edu.ua/524/1/428.pdf.

44. . Дікань Л.В. Контроль і ревізія: [навч. посіб.], – 2-ге вид., перероб. і доп. / Л.В. Дікань. – К.: Знання, 2007. – 327 с.

45. Ткачук Г.О. Обліково-аналітичне забезпечення кадрової безпеки підприємства / Г.О. Ткачук // Економіка харчової промисловості. – 2017. – Вип. 3. – С. 88-96.

46. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз : навчальний посібник / Грабовецький Б. Є. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.

47. Болюх М. А., Бурчевський В.З. Економічний аналіз [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/174/39/1/1/>

48. Кантаєва О.В. Шляхи удосконалення обліку оплати праці / О.В. Кантаєва, Л.С. Герасимчук // Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ. – 2012. – №2. – С. 186.

49. Кім Г.С. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення: навч. посіб. / Г.С. Кім, В.В. Сопко, Ю.Г. Кім; 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : Центр навчальної літератури, 2009. – 480 с.

50. Сирцева С.В. Проблеми обліку розрахунків за виплатами працівникам в сучасних умовах / С.В. Сирцева // Вісник Причорноморської регіональної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу. – Миколаїв. – 2011. – 133 с.

51. Дічіян Д.Г. Шляхи вдосконалення організації обліку розрахунків з оплати праці. Тези доповідей II Міжнародної студентської науково-практичної інтернет- конференції. Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації. Ч. 1. – Одеса: ОНЕУ, 2016. – 309 с.

52. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку / Бутинець Ф.Ф. – Житомир, 2010. – С. 140.

53. Островерха Р.Е. Теоретичні засади удосконалення організації обліку заробітної плати / Р.Е. Островерха // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2014. – № 797. – С. 284-291.

54. Стасюкова К.В. Проблеми організації бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу / К.В. Стасюкова // Економіка харчової промисловості. – 2016. – Вип. 3. – С. 52-57.

55. Янковой О.Г. Моделювання парних зв'язків в економіці: [Навч. посібник] / Олександр Григорович Янковой. Одеса: Оптимум, 2001. – 198 с.